



NORD-TRØNDELAG  
FYLKESKOMMUNE

**Saksbehandler:** Karl-Heinz Cegla  
**Saksnr.:** 08/03766-7  
**Arkiv:** 725

**Dato:** 18.8.2009

Ugradert

Miljøverndepartementet

Postboks 8013 Dep  
0030 OSLO

**Miljøverndepartementet - Statlige planretningslinjer for en differensiert strandsonopolitikk langs sjøen - Høring**

Fylkeskommunen har behandlet saken i fylkesrådet som sak 9/139.

Vedlag utskrift av møteboka.

Med hilsen

Karl-Heinz Cegla  
fagansvarlig arealplanlegging

Vedlegg: Fylkesrådssak 9/139

Kopi:

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Kommunal- og familieavd., Statens Hus,  
7734 Steinkjer

# Fylkesrådet i Nord-Trøndelag

## Nord-Trøndelag fylkeskommune

### SAKSPROTOKOLL

**Sak nr. 09/139**

**Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen - høring**

| Behandlet/Behandles av       | Møtedato  | Sak nr . |
|------------------------------|-----------|----------|
| Fylkesrådet i Nord-Trøndelag | 18.8.2009 | 09/139   |

Saksbehandler: Karl-Heinz Cegla  
Arkivsak: 08/03766  
Arkivkode: 725

#### Fylkesrådets innstilling til vedtak:

1. Fylkesrådet støtter hovedlinjene og prinsippene i utkast til statlige planretningslinjer for en differensiert forvaltning av kystsonen, og understreker behovet for en større fleksibilitet i de kommunene som har mindre press.
2. Fylkesrådet støtter foreslått inndeling i kommunegrupper for sentrale områder og for områder med mindre press.
3. Høylandet kommune er utelatt. Fylkesrådet ber om at Høylandet kommune tas inn i opplistingen over områder med mindre press i retningslinjenes punkt 5.

#### Protokoll

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

## Nord-Trøndelag fylkeskommune

Sak nr. 09/139

### Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen - høring

|  |                            |                               |                          |
|--|----------------------------|-------------------------------|--------------------------|
| <b>Behandlet/ Behandles av</b><br>Fylkesrådet i Nord-Trøndelag | <b>Sted</b><br>Fylkets Hus | <b>Møtedato</b><br>18.08.2009 | <b>Sak nr.</b><br>09/139 |
|--|----------------------------|-------------------------------|--------------------------|

**Saksbeh:** Karl-Heinz Cegla  
**Arkivsak:** 08/03766  
**Arkivkode:** 725

#### Fylkesrådets innstilling til vedtak:

1. Fylkesrådet støtter hovedlinjene og prinsippene i utkast til statlige planretningslinjer for en differensiert forvaltning av kystsonen, og understreker behovet for en større fleksibilitet i de kommunene som har mindre press.
2. Fylkesrådet støtter foreslått inndeling i kommunegrupper for sentrale områder og for områder med mindre press.
3. Høylandet kommune er utelatt. Fylkesrådet ber om at Høylandet kommune tas inn i opplistingen over områder med mindre press i retningslinjenes punkt 5.

#### Fylkesrådets vurdering:

Departementet ønsker å utarbeide statlige retningslinjer for en geografisk differensiert strandsonopolitikk. Det er positivt at det nå utarbeides retningslinjer som tar hensyn til ulike forhold langs vår kyst. I flere kystkommuner i Nord-Trøndelag er kulturell identitet, næringsmessig utvikling og bosetting knyttet til havet og til kystsonen. En videre aktiv, mulighetsorientert, bærekraftig forvaltning av 100-meters belte langs sjøen er derfor viktig for bosetting, bolyst og sosial identitet i disse områder. Kommunen må gis mulighet til å utnytte sine naturgitte fortrinn i næringsutvikling og velferdsutvikling for befolkningen.

Mange av kystkommunene har markert befolkningsnedgang. Jeg anser det som viktig å skape optimistiske holdninger i befolkningen mht utviklingsmuligheter i kystsonen, både næringsmessig og kulturelt. Kommunene har kunnskap og lange tradisjoner for å forvalte kystsonen og har derfor gode forutsetninger for å gjennomføre en differensiert strandsonopolitikk.

Retningslinjene som nå sendes på høring kan være et egnet redskap til å gjennomføre en slik differensiering. De påpeker at strandsonen skal vurderes helhetlig og langsiktig gjennom kommuneplan og eventuell regionale planer. Retningslinjene sikrer en skjerming av kystsonen i befolkningstette områder. Samtidig gis det mulighet for kommuner utenfor pressområder å inkludere strandsonen i helhetlige utviklingsstrategier. Jeg støtter en slik differensiering som et viktig prinsipp for å sikre og styrke næringsutvikling og arbeidsplasser i mange kystkommuner.

Jeg støtter også den foreslåtte kommuneinndelingen. Høylandet kommune er uteglemt i retningslinjene og må tas med i opplisting over områder med mindre press.

Steinkjer, 11. august 2009

Tor Erik Jensen  
fylkesråd for samferdsel  
(sign.)



## Saksutredning for fylkesrådet

### Sammendrag

Miljøverndepartementet sender forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen på høring. Det foreslås ulike retningslinjer for områder der presset er stort og områder med mindre press. Dette betyr at det skal føres en strengere strandsonopolitikk i kommunene Frosta, Inderøy, Levanger, Steinkjer, Stjørdal og Verdal enn i kommunene Flatanger, Fosnes, Leka, Leksvik, Mosvik, Namdalseid, Namsos, Nærøy, Verran og Vikna.

Fylkeskommunen støtter den foreslåtte inndelingen i kommunegrupper. Høylandet kommune er uteglemt og må tas inn i retningslinjenes opplisting over områder med mindre press. Retningslinjene danner et akseptabelt grunnlag for utvikling av en omforent strandsonopolitikk for Nord-Trøndelag.

Hjemmel/Referanse for saken:

Fylkesplanmelding nr. 2 – 2001, Arealmelding

Politisk plattform for samarbeid i Nord-Trøndelag 2007-2011

Trykte vedlegg:

Utkast til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, datert 29. juni 2009

Utrykte vedlegg:

Innspill til statlige planretningslinjer gitt i notat datert 7.8.2008

### Utredning:

#### **Innledning/bakgrunn**

Miljøverndepartementet sender forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen på høring. Bakgrunnen for at det foreslås statlige planretningslinjer for strandsonen er at det i ny plan- og bygningslov er fastsatt nye regler om strandsonen. Byggeforsbudet i 100-metersbeltet langs sjøen og reglene om dispensasjon er strammet inn. Ved behandlingen av loven ble det imidlertid forutsatt at det skulle utarbeides statlige planretningslinjer for en differensiert strandsonopolitikk.

Forslaget til retningslinjer er utformet som statlige planretningslinjer etter § 6-2 i den nye loven. Hensikten med retningslinjene er å forhindre uheldig bygging i 100-metersbeltet langs sjøen, samtidig som det gjennom planleggingen skal legges til rette for en bærekraftig lokal utvikling bygd på de ulike natur- og kulturgitte forholdene langs kysten.

Kommuner og fylkeskommuner skal legge retningslinjene til grunn for planlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven. Statlige fagmyndigheter skal legge retningslinjene til grunn for medvirkning i planlegging og behandling av enkeltsaker.

#### **Innhold i retningslinjene**

Det foreslås ulike retningslinjer for sentrale områder der presset på arealene er stort, og for områder med mindre press på arealene. Følgende gjelder for disse typer områder:

##### Retningslinjer for sentrale områder der presset er stort (pkt.4)

Dette punktet i retningslinjene **gjelder kommunene Frosta, Inderøy, Levanger, Steinkjer, Stjørdal og Verdal**. For disse områder fastsettes som generell retningslinje bl.a. at strandsonen skal vurderes helhetlig og langsiktig. Arealbruken skal vurderes konkret i forhold til de interesser som gjør seg gjeldende i ulike deler av strandsonen.

Strandsonen skal vurderes i kommuneplanen, og eventuelt i regionale planer der det er hensiktsmessig. I kommuneplanens arealdel kan kommunen gi nærmere bestemmelser om

oppføring av nødvendige bygninger og mindre anlegg og opplag for landbruk, reindrift, fiske, fangst og akvakultur, og anlegg for ferdsel til sjøs.

For ny utbygging og nye tiltak, inkludert eventuell utbygging av bolig- eller fritidsbebyggelse, bør det kreves reguleringsplan. Byggegrense skal angis i planene, jfr. § 1-8 tredje ledd i plan- og bygningsloven av 27. juni 2008.

Bygging og landskapsinngrep skal ikke tillates på arealer som har betydning for andre formål, som for eksempel friluftsliv, naturvern, biologisk mangfold, kulturminner, kulturmiljø, landskap, landbruk eller annen samfunnsmessig betydning. Ved utarbeiding av reguleringsplaner som innebærer bygging i 100-metersbeltet på arealer som er delvis utbygd, skal ferdselshensyn og landskapstilpasning spesielt vektlegges. Alternative plasseringsmuligheter skal vurderes.

For by- og tettstedsområder skal behovet for fortetting og byutvikling tillegges vekt. Arealer til bolig-, sentrums- og næringsutvikling bør prioriteres foran arealer til fritidsboliger.

Det foreslås videre at prinsippene i retningslinjene for Oslofjordregionen også skal anvendes tilsvarende for kysten i Aust-Agder og Vest-Agder og deler av kysten i Rogaland, Hordaland, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag (altså for Frosta, Inderøy, Levanger, Steinkjer, Stjørdal og Verdal) begrenset til 100-metersbeltet på land. Dette anses som sentrale områder der presset på arealene er stort. Det at prinsippene for Oslofjordregionen skal anvendes tilsvarende betyr at det bør tilstribes klare grenser mellom byggeområder og områder som ikke skal utbygges, at utbygging i åpne områder bør unngås og at tilgjengeligheten til strandsonen skal opprettholdes og forbedres.

#### Retningslinjer for områder med mindre press på arealene (pkt.5)

I pkt 5 foreslås retningslinjer for områder med mindre press på arealene. For Nord- Trøndelag gjelder dette **kommunene Flatanger, Fosnes, Leka, Leksvik, Mosvik, Namdalseid, Namsos, Nærøy, Verran og Vikna**. For disse områder gjelder følgende:

100-metersbeltet er av nasjonal interesse, og bygging her i de nevnte kommunene skal bare tillates etter en konkret vurdering ut fra lokale forhold. Behovet for eventuell utbygging i 100-metersbeltet langs sjøen skal vurderes i kommuneplanen, og i et langsiktig og helhetlig perspektiv. Det bør avgrenses hvilke områder som er å anse som strandsone der tiltak skal vurderes strengt, og hvilke områder som kan være egnet for bygging.

Kommuneplanen skal legges til grunn for eventuell utarbeiding av reguleringsplan (områderegulering eller detaljregulering). En evt. byggegrense som skal være mindre enn 100 meter fra sjøen skal angis i planene. Eldre planer som gir mulighet for utbygging i strid med retningslinjene, bør revideres eller oppheves. Dispensasjon bør vanligvis unngås.

Retningslinjene presiserer at det vil være enklere for kommunene å gi tillatelse til å bygge i områder uten press enn i områder der presset er stort. Det vil gi kommunene utenfor pressområdene mulighet til å inkludere strandsonen i sine helhetlige utviklingsstrategier. Dette innebærer at kommunene kan vedta planer som innebærer utbygging til ulike formål også i 100-metersbeltet.

Utbygging bør så langt som mulig lokaliseres til områder som er bebygd fra før, slik at utbyggingen skjer mest mulig konsentrert. Utbygging i urørte områder med spesielle friluftsinnteresser eller natur- og landskapskvaliteter skal unngås. Det gjelder for eksempel utbygging i kyst- og fjordlandskaper med spesielle kvaliteter.

Spørsmålet om bygging skal vurderes i forhold til andre allmenne interesser. Det bør vanligvis ikke tillates utbygging i områder som har spesiell verdi i forbindelse med friluftsliv og allmenn ferdsel, naturkvaliteter, biologisk mangfold, kulturminner, kulturmiljøer og landskap. Forholdet til andre interesser, som for eksempel landbruk, fiske, oppdrett og reindrift må også vurderes. Der det tillates bygging, bør hensynet til andre interesser ivaretas best mulig.

Dersom det er aktuelt å tillate bygging i 100-metersbeltet langs sjøen, bør alternative plasseringer

vurderes og velges dersom det er mulig. Det bør også vurderes om tiltaket kan trekkes vekk fra sjøen. Tiltak som tillates må tilpasses omgivelsene best mulig.

Behovet for næringsutvikling og arbeidsplasser, for eksempel satsing på reiseliv og turisme, kan tillegges vekt i vurderingen av tiltak i 100-metersbeltet. Disse hensynene må veies opp mot hensynet til de allmenne interesser som er angitt foran.

Vurderingen vil være avhengig av hva slags type tiltak det gjelder. Det kan være grunnlag for å tillate visse tiltak nær sjøen, som for eksempel brygger, naust, næringstiltak og sjørettede reiselivsanlegg. Fritidshus og bolighus bør plasseres lenger fra sjøen.

For by- og tettstedsområder skal behovet for fortetting og byutvikling tillegges vekt. Arealer til bolig-, sentrums- og næringsutvikling bør normalt prioriteres foran arealer til fritidsboliger.

#### Nødvendige bygninger for landbruk, reindrift, fiske, fangst og akvakultur

I kommuneplanens arealdel kan kommunen gi nærmere bestemmelser om oppføring av nødvendige bygninger og mindre anlegg og opplag for landbruk, reindrift, fiske, fangst og akvakultur, og anlegg for ferdsel til sjøs. Slike tiltak er dermed ikke generelt unntatt fra forbudet, men kommunen har hånd om hvordan de skal reguleres, og kan også gi bestemmelser som generelt tillater slike bygninger og mindre anlegg i 100-metersbeltet.

#### Generelt

I avgrensningen av kommuner har departementet lagt vekt på vurderinger gjort av fylkesmenn og fylkeskommuner, ut deres erfaringer ved behandlingen av saker om bygging i strandsonen. Departementets egne erfaringer med behandlingen av plan- og dispensasjonssaker er også tillagt betydning. Avgrensningen er gjort ut fra en samlet skjønnsmessig vurdering, og den må anses som et grunnlag for videre vurderinger på basis av høringen. Miljøverndepartementet ber derfor spesielt om at det i høringen gis synspunkter på denne geografiske avgrensningen. Det bes herunder om synspunkter på om det er kommuner utenfor de sentrale områdene som bør omfattes av retningslinjene for pressområdene. Det tas sikte på å evaluere og vurdere behovet for revisjon av retningslinjene etter at de har virket en tid. Høringsfristen er satt til 4. september 2009.

#### Regionale planer

Retningslinjer som framgår av tidligere vedtatte fylkesplaner og fylkesdelplaner skal fortsatt gjelde, så langt de ikke er i strid med det som framgår av retningslinjene foran.

Fylkesplaner og fylkesdelplaner som er i strid med retningslinjene, bør revideres slik at de blir i samsvar med retningslinjene. Nye planer behandles etter bestemmelsene om regional plan i kapittel 8 i plan- og bygningsloven av 27. juni 2008.

#### **Vurdering**

Forslaget til retningslinjer er utformet som statlige planretningslinjer etter § 6-2 i den nye loven noe som tilsvarende rikspolitiske retningslinjer etter forrige lov. Retningslinjene skal legges til grunn når staten, regionale organer og kommunen foretar planlegging. Retningslinjene skal trekkes inn som en viktig del av skjønnsutøvelsen som skal skje men retningslinjene alene gir ikke grunnlag for avslag på søknad fra private om å iverksette tiltak.

Formålet med retningslinjene er å stanse nedbyggingen av strandsonen. Byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen og reglene om dispensasjon er strammet inn. Samtidig er det foretatt en differensiering mellom kommunene. Den foreslåtte inndelingen i sentrale områder og områder med mindre press er i samsvar med vårt innspill gitt under utarbeidelse av retningslinjene. Vi registrerer imidlertid at Høylandet kommune ikke inngår i opplistingen. Vi antar at dette er en forglemmelse fra departementets side. Vi foreslår at dette påpekes i vedtaket. Dette vil resultere i følgende inndeling av Nord-Trøndelag:

Retningslinjer for sentrale områder der presset er stort gjelder for:

**Frosta, Inderøy, Levanger, Steinkjer, Stjørdal og Verdal**

Retningslinjer for områder med mindre press på arealene gjelder for:

**Flatanger, Fosnes, Leka, Leksvik, Mosvik, Namdalseid, Namsos, Nærøy, Verran og Vikna og Høylandet**

Innholdsmessig sammenfaller intensjonene i retningslinjene stort sett med eksisterende differensiering som kommer til uttrykk i vår Arealmelding (Fylkesplanmelding nr. 2 - 2001). Arealmeldingen påpeker også viktigheten av overordnet planlegging og en differensiering. Arealmeldingen synliggjør når det bør foretas en streng vurdering eller mindre streng vurdering. Innføring av retningslinjene vil derfor ikke betyr en stor forandring av strandsonepolitikken.

Det som skiller vesentlig er at de statlige planretningslinjene er konkret i sin oppramsing av kommuner. De kommuner som faller inn under sentrale områder med press de nye retningslinjene (Frosta, Inderøy, Levanger, Steinkjer, Stjørdal og Verdal) har allerede en streng lokal hyttepolitikk innefor 100-metersbeltet fra før. Her vil det være riktig å videreføre politikken med tanke på å ivareta bl.a. naturverdier og allmennhetens interesser i disse befolkningstette områder.

Utvalget av kommuner med mindre press på arealene (Flatanger, Fosnes, Leka, Leksvik, Mosvik, Namdalseid, Namsos, Nærøy, Verran og Vikna) støttes. Det er positivt at retningslinjene for disse kommuner er tydelig på at kommunene kan inkludere strandsonen i sine helhetlige utviklingsstrategier. Det fastslås at dette innebærer at kommunen kan vedta planer som innebærer utbygging til ulike formål også i 100-metersbeltet. Selvfølgelig skal også her forhold til andre allmenne interesser tillegges vekt. Retningslinjene nevner også at behovet for næringsutvikling og arbeidsplasser, for eksempel satsing på reiseliv og turisme, kan tillegges vekt i vurderingen av tiltak i 100-metersbeltet.

Utfordringen vil bestå i forståelsen og praktiseringen av retningslinjene og en eventuell ulik tolkning ut ifra eget ståsted og interesse. Samhandling og drøfting av nye planer, møter, befaringer og evt. meglinger vil her imidlertid kunne føre til at man tilnærmer seg en felles forståelse mellom kommune, regional stat og fylkeskommunen.

### **Konklusjon**

Fylkeskommunen støtter den foreslåtte inndelingen i kommunegrupper. Høylandet kommune er uteglemt og må tas inn i retningslinjenes opplisting over områder med mindre press. Retningslinjene danner et akseptabelt grunnlag for utvikling av en omforent strandsonepolitikk for Nord-Trøndelag.